

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра менеджменту та публічного врядування

07-06-19М

Методичні вказівки

до практичних робіт та виконання самостійної роботи
з навчальної дисципліни «Управління виборчою
кампанією» для здобувачів вищої освіти першого
(бакалаврського) рівня за освітньо-професійною
програмою «Публічне управління та адміністрування»
спеціальності 281 «Публічне управління та
адміністрування» денної та заочної форми навчання

Рекомендовано
науково-методичною радою
з якості ННІЕМ
Протокол № 5
від 14 листопада 2023 року

Рівне – 2023

Методичні вказівки до практичних робіт та виконання самостійної роботи з навчальної дисципліни «Управління виборчою кампанією» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Публічне управління та адміністрування» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» денної та заочної форми навчання [Електронне видання] / Цецик Я. П. – Рівне : НУВГП, 2023. – 13 с.

Укладач: Цецик Я. П., к.і.н., доцент кафедри менеджменту та публічного врядування.

Відповідальний за випуск: Тихончук Л. Х, д. наук з держ. управління, доцент завідувач кафедри менеджменту та публічного врядування

Керівник групи забезпечення спеціальності к.е.н., доцент

Антонова С. Є.

© Я. П. Цецик, 2023
© НУВГП, 2023

Зміст

1	Вступ	3
2	Поради з планування і організації вивчення навчальної дисципліни	5
3	Тематика практичних робіт та самостійної роботи	7
4	Тема № 1.....	7
5	Тема №2.....	8
6	Тема № 3.....	8
7	Тема № 4.....	9
8	Тема № 5.....	9
9	Тема№6.....	10
10	Тема №7.....	10
10	Тема №8.....	11
10	Тема №9.....	11
11	Оцінювання знань студентів.....	12
12	Список рекомендованої літератури.....	13

1. Загальні завдання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Управління виборчою кампанією», призначена для вивчення здобувачами вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Публічне управління та адміністрування» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» денної та заочної форми навчання, є нормативною. Дисципліна орієнтована на оволодіння студентами ключових понять з керівництва та управління виборчим процесом.

У процесі вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти повинні оволодіти принципами становлення та розвитку виборчої системи в Україні, роллю у цих процесах політичних партій та громадських організацій.

Відповідно до освітньо-професійної програми з навчальної дисципліни

Мета дисципліни – «Управління виборчою кампанією» набуття студентами теоретичних навичок та практичного

розуміння ключових принципів ведення виборчої кампанії у демократичному суспільстві.

Предмет дисципліни «Управління виборчою кампанією» - вивчає ключові напрями формування стратегії і тактики ведення виборчої кампанії, роль команди іміджмейкерів у її організації та проведенні.

При вивченні даної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні отримати компетенції:

- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

- здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

- вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

- здатність використовувати в процесі підготовки і впровадження управлінських рішень сучасні ІКТ.

- здатність готувати проекти управлінських рішень та їх впроваджувати.

- здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування

Результати навчання:

- вміти організувати та брати участь у волонтерських/культурно-освітніх/спортивних проектах, спрямованих на формування здорового способу життя / активної громадянської позиції.

- вміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування.

- знати особливості реалізації управлінських функцій, використовувати системні знання про механізми, методи та інструменти публічного управління в різних сферах.

2. Поради з планування і організації вивчення навчальної дисципліни

Самостійна робота здобувача вищої освіти є одним із головних аспектів оволодіння ним навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час. Зміст самостійної роботи при вивченні дисципліни «Управління виборчою кампанією» визначено навчальною програмою, завданнями, рекомендаціями викладача, даними методичними вказівками.

Головною метою самостійної роботи є закріплення, та вдосконалення набутих під час аудиторних занять знань, умінь та навичок.

Питання, що виникають у здобувачів вирішуються на консультаціях, які проводяться викладачем згідно з розкладом затвердженим кафедрою державного управління, документознавства та інформаційної діяльності.

Самостійна робота з дисципліни «Управління виборчою кампанією» опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу;

- вивчення завдань і тем передбачених на самостійне опрацювання;
- підготовка до практичних занять;
- вирішення практичних завдань з пов'язаних із аналізом виборчих кампаній, які відбувалися в Україні після проголошення незалежності.

Всі завдання самостійної роботи поділяються на обов'язкові та вибіркові, виконуються у визначені терміни та передбачають форми звітності. Обов'язкові завдання виконуються кожним здобувачем під час вивчення навчальної дисципліни, вибіркові є альтернативними.

Після виконання обов'язкових та вибіркових завдань у встановлені терміни студент звітує викладачеві, а набрані ним бали враховуються як кількість балів за поточну успішність у навчальній роботі.

Оцінювання результатів поточної успішності студентів (завдань, що виконуються під час практичних занять, виконання індивідуальних завдань, консультаціях, результати самостійної роботи проводиться за наступними критеріями у (відсотках балів, що виділені на виконання завдання з заокругленням до цілого числа):

- а) 100 % - завдання виконано вірно та вчасно, без зауважень;
- б) 80 % - завдання виконано вчасно й у повному обсязі, але присутні окремі незначні недоліки;
- в) 60% - завдання виконано вчасно, але містить значні недоліки у методиці чи практичній частині;
- г) 40 % - завдання виконано частково та містить суттєві помилки чи недоліки;
- д) 0 % - завдання взагалі не виконано.

У процесі вивчення дисципліни «Управління виборчою кампанією» передбачено наступні види роботи викладача зі студентами:

- проведення індивідуальних консультацій для студентів згідно графіка затвердженого кафедрою державного управління, документознавства та інформаційної діяльності;
- перевірка виконання індивідуальних завдань поточного контролю та модульних контрольних робіт;
- проведення індивідуальних занять зі здобувачами вищої освіти з метою підвищення рівня їхньої підготовки та розвитку індивідуальних здібностей результатом чого може стати підготовка наукових доповідей, статей у фахових виданнях.

Контроль самостійної роботи здобувачів здійснюється на практичних та індивідуальних заняттях у формі поточного контролю, модульних контрольних робіт та перевірки якості виконання індивідуальних і домашніх завдань. У табл. 1 наведено завдання для самостійного опрацювання.

Таблиця 1

Перелік питань для підготовки доповіді, інформаційного повідомлення, презентації

№ з/п	Назва теми
1.	Роль виборчих технологій у проведенні виборчої кампанії.
2.	Чому вибори є засобом контролю над органами влади.
3.	Проаналізувати виборчу систему сучасної України.
4.	Проаналізуйте поняття політичний маркетинг.
5.	Охарактеризуйте функції патронажної та апаратної частин команди кандидата.
6.	Проаналізуйте головні критерії оцінювання політичної ситуації напередодні виборів.
7.	Яка різниця між стратегією і тактикою ведення виборчої кампанії.
8.	Яку роль відіграють зв'язки з громадськістю під час проведення виборчої кампанії.

3. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ РОБІТ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Практичне заняття № 1.

Тема: Особливості проведення виборів на українських землях впродовж ХХ ст.

Мета: Ознайомити здобувачів із особливостями проведення виборів на українських землях на початку ХХ ст.

Норма часу за навчальною програмою 2 год.

Питання для обговорення.

1. Характеристика та особливості реалізації виборчих прав під час виборів до Думи на початку ХХ ст. та Австрійського парламенту.
- 2.. Специфіка проведення виборів до органів місцевого самоврядування наприкінці ХІХ – на початку ХІХ ст.

3. Особливості участі українців у виборах до парламенту міжвоєнної Польщі.
4. Нівелювання виборчих прав на українських землях у період комуністичної диктатури.

Рекомендована література: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13.

Практичне заняття № 2.

Тема: Політичні та виборчі технології, їх роль у суспільному житті.

Мета: Ознайомити здобувачів з основними політичними та виборчими технологіями та визначити їхню роль у політичному житті.

Норма часу (за навчальною програмою): 2 год.

Питання для обговорення.

1. Проаналізувати технології політичні технології та визначити як вони впливають на формування політичної свідомості та політичну соціалізацію громадян.
2. Визначити ключові елементи, що необхідні для реалізації виборчої кампанії.

Рекомендована література: 1, 2, 3, 10, 11, 13.

Практичне заняття № 3.

Тема: Взаємозв'язок виборчого процесу та виборчих технологій.

Мета: З'ясувати головні аспекти виборчого процесу в Україні та проаналізувати виборчі технології.

Норма часу (за навчальною програмою): 4 год.

Питання для обговорення

1. Охарактеризуйте основні шляхи завоювання та утримання влади.
2. Проаналізуйте поняття виборчої системи. Який тип виборчої системи існує в сучасній Україні.
3. Особливості проведення виборчої кампанії під час обрання президента України.

4. Що являє собою інститут виборів та яким чином вони здійснюють контроль за діяльністю органів влади.

Рекомендована література: 1, 2, 3,7, 9, 10,11, 13.

Практичне заняття № 4.

Тема: Типологія виборчих систем

Мета: Ознайомити здобувачів о типологією сучасних виборчих систем

Норма часу за навчальною програмою 4 год.

Питання для обговорення

1. Характеристики поділу виборчих систем.
2. Види виборчих систем.
3. Мажоритарні виборчі системи: одномандатна багатомандатні.
4. Пропорційні виборчі системи.
5. Змішані виборчі системи: індивідуальні та партійні списки.
6. Куріальні виборчі системи

Рекомендована література: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13.

Практичне заняття № 5.

Тема: Менеджмент виборчої кампанії.

Мета: Визначити зі здобувачами головні принципи менеджменту виборчої кампанії.

Питання для обговорення.

1. Визначте, що таке політичний менеджмент у контексті виборювання та утримання влади.
2. Які функції виконує політичний маркетинг.
3. Види політичного менеджменту: менеджмент виборчої кампанії; менеджмент правлячої (урядової команди).

Норма часу (за навчальною програмою): 4 год.

Рекомендована література: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13.

Практичне заняття № 6.

Тема. Маркетинговий менеджмент виборчої кампанії.
Формування команди кандидата

Мета: З'ясувати зі здобувачами специфіку та особливості формування передвиборчої команди, яку роль у цьому відіграє маркетинговий менеджмент.

Питання для обговорення.

1. Що являє собою команда кандидата: і які вона має перспективи стати урядовою командою та з'ясуйте принципи її формування.
2. Проаналізуйте функціональну структуру передвиборчої команди.
3. Яку роль відіграють патронажні підрозділи.
4. Охарактеризуйте психологічну структура команди: баланс розподілу соціо-психологічних ролей, коригування міжособистісних стосунків у команді.

Норма часу (за навчальною програмою): 4 год.

Рекомендована література: 1, 2, 3, 7, 8, 9, 10, 11.

Практичне заняття № 7.

Тема: Оцінювання політичної ситуації.

Мета: Проаналізувати зі здобувачами особливості оцінювання політичної ситуації в Україні напередодні та під час проведення виборчої кампанії.

Питання для обговорення.

1. У чому полягає суть аналіз політичної ситуації у контексті вислову: «країна – виборчий округ».
2. Проаналізуйте інформаційні аспекти, що застосовуються для всебічного оцінювання політичної ситуації у межах виборчого округу.
3. В чому полягає актуальність інформації про політичні традиції конкретного округу та її роль у розробці політичної стратегії.

4. Охарактеризуйте особливості ставлення електорату до певних інституцій.

5. Яким чином здійснюється вивчення виборчої кон'юнктури, рейтингу окремих структур та політичних лідерів.

Норма часу (за навчальною програмою): 2 год.
Рекомендована література: 1, 2, 3, 6, 8, 9, 10, 13.

Практичне заняття № 8

Тема: Розробка та реалізація політичної стратегії.

Мета: З'ясувати зі здобувачами яким чином здійснюється розробка та практична реалізація стратегії виборчої кампанії.

Питання для обговорення.

1. Результати аналізу політичної ситуації як базис розробки політичної стратегії кандидата.
2. Загальні вимоги до стратегії виборчої кампанії.
3. Принципи побудови текстового (тезисного) варіанта виборчої програми.
4. Базові, іміджеві, організаційно-політичні та спеціальні елементи виборчої політичної стратегії.

Норма часу (за навчальною програмою): 2 год.
Рекомендована література: 3, 4, 5, 7, 8, 9, 11, 13.

Практичне заняття № 9

Тема: Організація та проведення рекламної кампанії

Мета: Проаналізувати зі здобувачами особливості проведення реклами окремих кандидатів чи політичних угруповань під час виборчої кампанії

Питання для обговорення

1. Побудова тактики виборчої кампанії.
2. Основні проблеми виборчої кампанії: організація і порядок їх розв'язання.

3. Імідж та його особливості.
4. Організація зв'язків з громадськістю.
5. Засоби політичної комунікації: кабельне телебачення, телеконференції.
6. Комп'ютеризація виборчої кампанії та типи політичної реклами.

Норма часу (за навчальною програмою): 2 год.

Рекомендована література: 1, 2, 5, 6, 7, 8, 10, 13.

4 ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Система оцінювання успішності здобувача вищої освіти здійснюється за 100-бальною шкалою, що розділяється на дві складові:

1. 60 балів – поточна складова оцінювання.
2. 40 балів – модульна або підсумкова складова оцінювання.

Усі форми включено до 100-бальної шкали оцінювання.

Модульну або підсумкову складову оцінювання організовано шляхом складання двох модульних контролів знань студентів. Перескладати модульні контролі дозволяється.

Контрольні заходи включають модульний контроль знань студентів. Поточний контроль є складовою частиною навчального процесу та здійснюється під час лекційних та практичних занять.

Форми поточного контролю

- перевірка підготовлених здобувачами презентацій за темами навчальної дисципліни узгодженої викладачем;
- перевірка виконання домашніх та індивідуальних завдань;
- модульний контроль;
- інші види контролю.

5. Рекомендована література

5.1. Базова

1. Виборчий кодекс України 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20#Text>.
2. Волков В. В. Стратегічний виборно-проривний менеджмент Київ : Центр навчальної літератури, 2007.
3. Грабовська С. Адміністративний ресурс у виробничій компанії і способи його нейтралізації : посібник. Львів : Магнолія, 2005.
- Управління за участю громадян: міжнародний досвід та рекомендації для України. Київ : Центр навчальної літератури, 2004.
4. Закон України про вибори народних депутатів зі змінами від 21 грудня 2020 р. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/Z970541>
5. Городок М. Д., Карташов А. В., Романенко Є. О., Стасюк В. Ю. Перемога на виборах: технології кампанії принципи : практичний посібник. К., 2016. 264 с.

5.2. Допоміжна література

6. Нестерович В. Ф. Виборча кампанія: Словник сленгових термінів та виразів. Київ : Видавництво Ліра-К, 2020. 648 с.
7. Основи демократії : навч. посібник для студентів вищ. навч. закладів / За заг. ред. А. Колодій; М-во освіти і науки України, Ін-т вищої освіти АПН України, Укр.-канад. проект «Демократична освіта», Інститут вищої освіти. К. : вид-во «Ай-Бі», 2002. 684 с.
8. Основи демократії : підручник для студентів вищих навчальних закладів / За заг. ред. А. Ф. Колодій. Третє видання, оновлене і доповнене. Львів : Астролябія, 2009. 832 с.
9. Посібник для територіальних виборчих комісій щодо здійснення контролю за виборчими фондами на місцевих виборах 2020 року. URL: https://www.cvk.gov.ua/wp-content/uploads/2020/10/Posibnyk_TVK_web-vibor_fond.pdf.
10. Поліщук І. О. Виборчі технології: сутність та різновиди. *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*. 2015. № 4. С. 106–112.
11. Шведа Ю., Познанські У., О'Коннор Д. Вибори від А до Я. Настільна книга менеджера виборчої кампанії. К., 2015. 384 с.

12. Шведа Ю. Р. Теорія політичних партій та партійних систем : навч. посіб. Львів : Тріада плюс, 2004. 528 с.
13. Управління за участю громадян: міжнародний досвід та рекомендації для України. Київ : Центр навчальної літератури, 2004.

5.3. Інформаційні ресурси

1. Комунікація влади та громадськості: інституційний аспект». Аналітична записка. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/293/>
2. Офіційний сайт Президента України. URL:
3. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>.
4. Офіційний сайт Центральної виборчої комісії України. URL: <https://www.cvk.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>.
6. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська,44). URL: <http://www.cbc.rv.ua/>
7. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75) URL: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka> (інформаційні ресурси у цифровому репозиторії).